

Løgmaður í fyrstu nýggjársoðu síni:

Hava steðgað afturgongdini

-Vit standa á einum vegamóti í Føroya søgu, har tað, sum liggur fyri framman, ikki kann gerast verri enn tað, sum farið er. Mítt ynski var at venda afturgongd til framgongd. Støðan í dag er, at vit hava steðgað afturgongdini, og at vit nú fara í holt við at skapa framgongd. M.a. hetta segði Edmund Joensen, løgmaður í fyrstu nýggjársoðu síni.

Goðu landsmenn.

Við árslok og á gáttini til eitt nýtt ár er tað nátturligt at gera upp, hvussu farna árið royndist, meta um støðuna í dag og eisini at gera nakrar metingar um, hvussu tað nýggja árið møguliga fer at roynast.

Árið 1994 royndist á mangan hátt sera baldrut politiskt.

Løgtingsval og nýggj samgonga

Samgongan undan hesi legði frá sær tíðliga í summarn og skrivaði út nýval 7. juli.

Valstríðið var nógv merkt av tí álvarsligu figgi-arkreppu, sum okkara samfelag er komið í.

Serliga vórðu umrøddar tær avtalur, sum undanfarin landsstýri høvdu gjørt við donsku stjórnina, ikki minst tann parturin, sum viðvíkir skuldini til danska statin, sum farin er til bjargingina av bankakervinum í Føroyum.

Úrslitið av valinum bleiv, at talið av politiskum flokkum á Føroya Løgtingi hækkaði úr 6 upp í heilar 8 flokkar.

Borgarlígr meiriluti var til staðar, men ov lítið av hugi og dirvi til at reka borgarlígran politikk. Aftaná at hava brúkt slakar 2 mánaðir til samráðingar um eitt borgarlígt landsstýrið varð givið upp, og gjørd bleiv ein samgonga tvørtur um miðjuna.

Viðurskiptini við donsku stjórnina

Samráðingarnar við donsku stjórnina vórðu skotnar út til eftir danska fólkatingsvalið í september.

Varð sjálvur valdur inn á

Løgmaður, Edmund Joensen, mynd kalmar

fólkating og møtti til setanina av danska tinginum. Hitti danska forsætismálaráðharran Poul Nyrup Rasmussen á máli og bjóðaði honum at vitja.

Vitjanin eydnaðist væl. Hon gav forsætismálaráðharranum nýggja og neyðuga vitan um okkara samfelag. Hetta vísti seg eisini undir teimum eftirfylgjandi samráðingunum í Keymannahavn.

Tá eydnaðist aftur at koma í ta støðu, at danir og føroyingar samráddust á jøvnum fæti. Vit fingur fyrstu

felagslýsingina, sum staðfesti støðu Føroya og Danmarkar mótvegis hvør øðrum.

Kanningar

Fleiri kanningar eru settar í verk fyri at finna fram til orsøkirnar til og ábyrgdina av, at Føroyar í roynd og veru eru farnar á húsagang og máttu bjargast av dønum.

Sjálvt um teir, sum hava gjørt hesar kanningar, ivaleyst eru dugnaligir og hava lagt stóra orku í arbeiðið, so má ásannast, at lítið er komið burtúr, og at úrslitini neyvan kunnu brúkast til nakað.

Ynskir eru um nógvar kanningar afturat. Onkur fer so langt sum at vilja kanna fyri at frikenna.

Adrenn støða er tikin til spurningin um kanningar av bankapartabrevabýtinum, hevur ein kensluna av, at ein kanning valla kann lýsa nakað, sum okkara egnu ábyrgdarpersónar ikki vistu til fulnar.

Eg standi við tað, sum bleiv borið fram av Sambandsflokkinum undan valinum. Lat okkum fyrst fáa serkønar óvildugar persónar við støði í grannskoðanarfrágreiðingum og øðrum tilfari at kanna eftir, hvat eigur at verða gjørt.

Meta hesir persónar, at nakað revssivert er farið fram á ávisum økjum, so skal kannast viðari og heilt til botns.

Farna árið

Fyrstu mánaðirnar av árinum var fólkaflytingin úr Føroyum órógvandi nóg stórri enn í 1993, men minkaði sum árið gekk. Samanlagt eru umleið 2.000 fólk flutt í 1994, men minkaði sum árið

gekk. Samanlagt eru umleið 2.000 fólk flutt í 1994 ímóti 1.821 fólkum í 1993. Ein kann vænta, at færri fólk flyta burtur í 1995 enn í 1994, alt eftir hvussu skjótt tað eydnast okkum at bota um búskaparlígu gongdina.

Frægasta mátið fyri virksemd í landinum eru lønarútgjaldingarnar. Samlaðu lønarútgjaldingarnar teir fyrstu 11 mánaðirnar vóru 3% lægri í 1994 enn í 1993. Hendan afturgongdin er tó munandi minni, enn afturgongdin var í 1993. Byggivinnan, vinnuligar tænastur og handilsvinnan høvdu framgongd.

Hávuðsvinnan, fiskiskapur og fiskalíndur, hava í 1994 havt eina framgongd upp á 5 til 10%. Nærlesnaður av hesum hagtølum kundi bent á, at niðurgongdin er um at steðga.

Bæði handilsjavnin og gjaldsjavnin væntast at verða lakari í 1994 enn í 1993. Útflutningurin verður mettur einar 150 mió. kr. lægri, og innflutningurin einar 80 mió. kr. hægri enn árið fyri. Hetta gevur ein positiv handilsjavna upp á slakar 500 mió. kr. í 1994 ímóti 700 mió. kr. árið fyri. Gjaldsjavnin er verri at meta um, so leingi ein ikki veit, hvussu nógvan pening tey, sum eru flutt burtur, hava tikið við sær.

Arbeidsloysið er minkað munandi í 1994, frá umleið 25% í byrjanini av árinum til nú 17% og verður eini 19% við árslok. Tíverri er arbeidsloysið ikki minkað vegna hækkanði virksemd í landinum, men heldur orsakað av fráflytingini.

Loyvi til seismiskar kann-

Framhald á síðu 14